

ارزیابی اثرات محیط زیستی ساخت و سازهای منطقه پارس جنوبی بر خط ساحلی خلیج فارس

فائزه ترکیانفر^۱، امیر حسین صادقیپور^۲

۱- کارشناس ارشد بخش محیط زیست و منابع طبیعی، شرکت مهندسی مشاور لار

۲- عضو هیات علمی دانشگاه کاشان
ftorkianfar@yahoo.com

خلاصه

با توجه به توسعه صنایع نفت، گاز و پتروشیمی در سالهای اخیر، ارزیابی اثرات محیط زیستی این طرحها اهمیت ویژه ای یافته است. در این تحقیق اثرات محیط زیستی طرحهای در دست اجرا در منطقه عملیوه تحلیل و بررسی شده است. به منظور بررسی مخاطرات طرح کاربری اراضی، از روش رویهم گذاری و برای ارزیابی اثرات محیط زیستی، از روش چک لیست و ماتریس استفاده شده است. فرایند طی شده شامل شناخت پروژه پیشنهادی، محیط زیست تحت اثر و پیش بینی اثرات ناشی از طرح و تجزیه و تحلیل اثرات می باشد. نتایج بررسی نشان می دهد که احداث طرح پارس جنوبی از دیدگاه محیط زیست در ساحل خلیج فارس می تواند اثرات مخربی ایجاد نماید، بنابراین به علت اهمیت طرح در توسعه اقتصادی و صنعتی کشور، لازم است راهکارهای کاهش اثرات محیط زیستی طرح بررسی و اجرا گردد.

کلمات کلیدی: ارزیابی اثرات محیط زیستی، چک لیست، ماتریس، پارس جنوبی، عملیوه، خلیج فارس

۱. مقدمه

ارزیابی اثرات محیط زیست یکی از مهمترین ابزارها جهت برنامه ریزی سیاست گذاری چالشهای مرتبط با محیط زیست محسوب می گردد. اهمیت قانونی EIA به اواخر دهه ۱۹۶۰ میلادی باز می گردد. در این سالها، دولت ایالت متحده آمریکا ارزیابی را بعنوان مجوز اجرای پروژههای عمرانی پذیرفت و براساس قانون سیاست محیط زیستی ملی (NEPA) این کشور که در سال ۱۹۶۹ وضع گردید، سازمانها و مؤسسات دولتی موظف گردیدند که قبل از اجرای هر پروژه اثرات محیط زیستی آن را مورد بررسی قرار دهند. بنابراین اجرای این قانون از اوایل ژانویه ۱۹۷۰ الزامی گردید. در کشور ایران نیز با توجه به آثار تخریبی، هزینه بر و بعضاً غیر قابل جبران بسیاری از پروژه های صنعتی و ملی، ارزیابی محیط زیست به عنوان یک ابزار قدرتمند برای دستیابی به توسعه پایدار از سال ۱۳۷۳ جایگاه قانونی یافته است (۱).

منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس در جنوب غربی ایران با ۱۰۰۰۰ هکتار اراضی قابل ساخت و ساز در شرق استان بوشهر در سال ۱۳۷۷ در حاشیه خلیج فارس تاسیس گردید. میدان گازی پارس جنوبی، با اختصاص ۶/۸ درصد از کل ذخایر گاز جهان، یکی از بزرگترین منابع گازی جهان است. با توجه به وسعت این میدان گازی، توسعه آن در فازهای مختلف با هدف تامین تقاضای روبه رشد گاز طبیعی مورد نیاز کشور و تزریق آن به میادین نفتی و همچنین صادرات گاز، میعانات گازی و خوراک واحدهای پتروشیمی، در دستور کار شرکت ملی نفت ایران قرار گرفت. در این منطقه زمینی به مساحت ۹۲۸ هکتار به منظور ساخت و راه اندازی صنایع پتروشیمی در نظر گرفته شده است.

در محدوده مطالعاتی میزان فضای اختصاص داده شده به صنایع نفت و گاز ۱۲۰۰ هکتار می باشد که هر فاز هدف خاصی را دنبال می کند و در ادامه به آن اشاره می شود: فاز ۱ تا ۵، گاز طبیعی مورد نیاز مصرف داخل کشور را از طریق یک خط لوله ۵۶ اینچ تامین می کند. فاز ۶ تا ۸، گاز لازم برای تزریق به حوزه نفتی آغاچاری، فاز ۹ و ۱۰، گاز طبیعی برای صادرات به ترکیه و فاز ۱۱ و ۱۲ گاز لازم برای تامین گاز مایع طبیعی (LNG) را فراهم می کنند.